

volentes, redditum annuum mille nonigentorum, & octuaginta scut. moneta ex fructibus, redditibus, & proventibus Dohanæ, & Thesaurariæ nostri patrimonii per pro tempore existentem Dohanerium, & Thesaurarium ejusdem patrimonii singulis mensibus pro rata massa communi d. Collegii persolvendum. Ita quod liceat eidem Collegio, & duodecim illius Notariis posthac, una cum aliis ipsius Collegii redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis sibi hucusque assignatis, seu in futurum assignandis, aut quovis modo proveniendis, illum percipere, exigere, & levare, ac inter eos aquis portionibus distribuere, & dividere, motu, & auctoritate similibus perpetuo applicamus, illumque cum omnibus aliis redditibus, & emolumentis confundimus. In recompensam vero dicti annui redditus Dohanæ, & Thesaurariæ prædictis, affectum, seu redditum annuum terræ nostræ Bladæ Viterbiensis Dioc., qui est scutor. mille centum, & octuaginta, & alia octingenta scuta similia ex residuo gabellæ Civitatis nostræ Spoletanæ dictam summam scutor. mille nonigentorum, & octuaginta constituentia, etiam pro majori ipsius Dohanerii, & Thesaurarii cautela perpetuo concedimus, & assignamus. Decernentes prædicta omnia, & singula ab omnibus, ad quos spectat, prorsus observari, & adimpleri debere, & præfentes literas vim validi, & efficaci contractus inter Sedem, & Cameram Apost., ac Nosmetipsos, & Successores nostros Rom. Pont. ex una, & Collegium, ac singulos duodecim Notarios hujusmodi, illorumque successores, vel causam ab eis habentes, ex altera partibus solemniter, & legitime stipulati perpetuo obtinere, dictamque Cameram ad eosdem Notarios omnes, & singulos in iuribus prædictis tuendos, & ab omni incommodo, læsione, lite, causa, & controversia immunes, indemnes, & exemptos conservandos teneri, & obligatam esse.

Clausula sublata.

§.5. Et sic per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Affertatio dictæ assignationis.

§.6. Et pro prædictis omnibus, & singulis firmiter observandis, & adimplendis, ac pro potiori Collegii duodecim Notariorum prædictorum, tam pro pecuniis, quas pro Camera, & Sedis prædictarum occurrentibus necessitatibus jam solverunt, & in posterum solvent, quam pro fructibus, redditibus, & proventibus sibi assignatis, quæ nunquam in sortem principalem computari volumus, ac damnis, expensis, & interesse passis, factis, patiendis, & faciendis, omnia, & singula d. Camera bona mobilia, & immobilia, jura, actiones, & emolumenta, ac redditus, proventus, præsentia,

& futura, ita quod liceat propria ipsius Collegii auctoritate nullo alio a Nobis, seu pro tempore existente Romano Pontifice desuper expectato mandato, licentia, seu decreto, dictorum honorum, reddituum, seu proventuum pro dictis pecuniis, damnis, expensis, & interesse, possessionem capere, & retinere Motu, & auctoritate similibus obligamus, & hypothecamus.

Executoris hujus Bullæ deputatio, & facultates.

§.7. Quocirca Venerabili fratri nostro Alexandro Episcopo Ostiensi Card. Farnesio nuncupato, ejusdem S. R. E. Vicecanc. per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipse per se, vel alium, seu alios, faciat quinque Notarios prædictos sic auctos, si & postquam per Nos, aut pro tempore existentem Romanum Pont. ad id deputati fuerint, ad quinque officia hujusmodi ad instar aliorum septem Notariorum absque aliqua prorsus differentia, eorumque liberum, exercitium, necnon honores, onera, salaria, & emolumenta, juxta præsentium tenorem, & continentiam admitti, eisque de emolumentis prædictis integre responderi, ac easdem præfentes literas ab omnibus ad quos spectat, & spectabit in futurum, inviolabiliter observari. Non permittens Collegium, & duodecim Notarios prædictos, seu eorum aliquem a quoquam desuper molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & alias, de quibus ei videbitur, pœnas compellendo; adhibito, etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Clausula contrariorum derogatoria.

§.8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac nostræ Cancellariæ regula de non tollendo jure quaesito, necnon Camera, & Collegii prædictorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon privilegiis, indulgiis, & literis Apostolicis, Camera, Collegio, & Notariis prædictis, sub quibuscumque tenoribus, & formis quomodolibet concessis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis, & totaliter insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, decimo sexto Kal. Decembris, Pontificatus nostri Anno I.

D. P. An. I. 16. Novemb.

Sc.

Sequuntur privilegia pro supradictis septem Notariis antiquioribus.

SIXTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuum rei memoriam.

Procurator.

Laudabilis Sedis Apostolicæ restitudo, quæ in suis actibus provida circumspectione dirigitur, non immerito eos gratia, & favore prosequitur, quos sibi operosa eorum diligentia studio continuo impendere cognoscit; ac ea quæ illis per prædictam Sedem concessa fuisse dicuntur, ut firmiora persistant, Romanus Pontifex in eadem Sede constitutus libenter approbat, & confirmat, aliasque desuper disponit, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

Collegium 7. Notariorum Sedis Apost. alius institutum.

§.1. Sane cum sicut accepimus Collegium septem Notariorum de numero participantium nuncupatorum, olim per felic. record. Clem. I. Antherum etiam I. & Julium similiter I. Rom. Pont. Prædecessores nostros, ad martyrum gesta, & quæcumque ad Romanam Ecclesiam pertinerent, fideliter describenda, & descripta reconcedenda, ordinatum, & institutum fuerit, ipsique in septem Urbis regionibus divisim, tam a prædictis, quam aliis Romanis Pontificibus, etiam Prædecessoribus nostris, ut creditur, quamplurima privilegia, honores, gratia, præminentia, & prerogativa concessa fuerint, ipsique Notarii abinde citra, omnibus Romanis Pontificibus præfatis, tam in eorum Cappella, quam in aliis publicis locis, ubi iidem Pontifices interfuerint, uti illorum Prælati domestici inservierint, & ad diversas legationes, & officia missi, illa laudabiliter exercuerint.

Cui hic Pontifex confirmat emolumenta, & privilegia alia concessa.

§.2. Propterea non solum prædictum Collegium in sua antiquitate, & nobilitate, ut par est, conservare, sed etiam majoribus favoribus, & gratiis prosequi volentes, Motu proprio non ad dictorum Notariorum, seu alicujus eorum, vel etiam alterius pro eis Nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate Collegio hujusmodi, eisdemque septem Notariis nunc, & pro tempore existentibus, & eorum cuilibet omnia, & singula privilegia, gratias, exemptiones, libertates, immunitates, favores facultates, præminentias, antelationes, prerogativas, decreta, declarationes, & indulta quæcumque per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores nostros ipsi Collegio, & illius Notariis concessa, quatenus sint in usu, & Concilii Tridentini decretis minime contraria, nec sub ullis revocationibus comprehensa, nec non omnia, & singula redditus, jura, & emolumenta quæcumque dicti Collegii per ipsos septem Notarios hucusque habita & percipi solita, sicuti ea iuste & pacifice possident, Apostolica auctoritate, tenore præsentium confirmamus, illaque eis de novo concedimus, & innovamus.

Doctorandi que facultate concedit.

§.3. Ac nunc & pro tempore existentibus Bull. Rom. Tom. IV. Par. IV.

bus Notariis de dicto numero, & eorum cuilibet, quoscumque qui in Jure canonico, & civili, seu altero eorum per diligentem examinationem per se adhibitis, & assumptis secum duobus, aut tribus illius scientia & facultatis doctoribus, scientia, & moribus idonei, & sufficientes fuerint, in utroque seu altero jarium hujusmodi, quos vero in Theologia non tamen alicujus Ordinis regulares, seu artibus, vel medicina, aut alia licita facultate studuisse, ac per similem examinationem duorum, aut trium etiam per eos eligendorum Doctorum, seu Magistrorum facultatis, in quibus studuerint, coram eis, vel aliquo eorum habendam, ad fidelem Magistrorum, seu Doctorum eorumdem attestationem eis faciendam peritos, ac scientia, & moribus præfatis, ad hoc idoneos, & sufficientes esse repererint, de eorumdem Doctorum, seu Magistrorum, quoad præmissa omnia consilio, & assensu in Theologia, seu artibus, vel medicina, aut alia licita facultate hujusmodi ad Baccalaureatus, Licentiaturos, Doctoratus, & Magisterii gradus promovendi, & illis in eis legendi, & alios actus ad personas in hujusmodi gradibus constitutas quomodolibet pertinentes, faciendi, auctoritatem concedendi, & ipsorum graduum solita insignia eis, qui eisdem auctoritatibus, facultatibus, & privilegiis, acsi hujusmodi gradus in aliqua etiam famosa Universitate suscepissent, præterquam quoad ad habilitatem ad Cathedrales Ecclesias utantur, & gaudeant, conferendi.

Notarios eius creandi.

§.4. Notarioque, & Tabelliones publicos creandi, ac creatos de Tabellionatus, & Notariatus officii hujusmodi per pennam, & calamare, ut moris est, recepto prius ab eis solito juramento inventiendi.

Spurios legitimos ad faciem bonorum etiam Eccl.

§.5. Cum spuris, bastardis, manseribus, incestuosis, & aliis ex quovis illicito, & damnato coitu procreatis, ut in parentum, & aliorum bonis, tam ex testamento, quam ab intestato, sine tamen præjudicio venientium ab intestato, aut ex fideicommissis, vel alia de jure valida dispositione, & citra bona emphyteutica, & feudalia ecclesiastica, aut ex fructibus, aliisque rebus ecclesiasticis concessa, vel per Ecclesiam acquisita, necnon derogationem Constitutionis sel. rec. Pii Papæ V. similiter Prædecessoris nostri in illegitimos emanata, succedere, & quoscumque actus legitimos exercere, & ad quovis honores, dignitates, & officia publica vel privata assumi, illaque gerere, & exercere in omnibus, & per omnia, acsi de legitimo Matrimonio procreati essent, libere, & licite valeant disputandi.

Statuta pro Collegio condendi.

§.6. Necnon statuta, & ordinationes dicti Collegii prosperum statum concurrendi, & pro tempore condita restringendi, ampliandi, & quoties expedire videbitur, in totum, vel partem delendi, & alia de novo ordinandi, eaque sub pecuniariis eidem Collegio applicandi, & aliis etiam suspensionis a perceptione emolumentum.

1585. Iumentorum distribuendorum arbitrio dicti Collegii pennis per deputandos per ipsum Collegium exigendis, observari faciendi auctoritate, & tenore praedictis tribuimus facultatem, & potestatem.

Familiares Papae, & eius Praelati domesticum declarantur.

§.7. Eisdemque Notarios de numero huiusmodi veros, & indubitatos familiares, continuos commensales, ac Praelatos domesticos nostros, & pro tempore existentis Rom. Pont. existere, eisdemque privilegiis, & gratis, quibus veri, & intimi familiares, utuntur, potiuntur, & gaudent, non ad eorum instar, sed pariformiter, & aeque principaliter sine ulla differentia uti, potiri, & gaudere posse.

Panem Vestes & locum in Cavalcatu habent.

§.8. Ac illis panem honoris, eisdem bonitatis, & qualitatis, prout eisdem intimis familiaribus, & dilectis filiis Camerae Apostolicae Clericis dari consuevit, dandum, ac ipsis, & eorum cuiuslibet, obitus, & Coronationis Rom. Pontificis temporibus vestes lugubres ratione obitus, & violaceas ratione Coronationis huiusmodi assignandas esse; & in cavalcatu Pontificalibus duos ex ipsis Notariis equitare cum Mantelionibus immediate post Praelatos assidentes si voluerint, libere posse decernimus.

Litterae Apostolicae gratis pro eis expediuntur.

§.9. Eisdemque Notariis pro tempore existentibus, ut singula pro eorum quolibet litterae Apostolicae, etiam sub plumbo, super omnibus, & singulis quorumcumque cura, & sine cura, saecularium, vel quorumvis Ordinum Regularium, Beneficiorum Ecclesiasticorum, etiam si Canonici, & praebendae, dignitates, personatus, administrationes, vel officia, & dignitates ipsae in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, post Pontificales majores, vel Collegiatis, aut aliis Ecclesiis principales fuerint, & ad dignitates, personatus, administrationes, vel officia huiusmodi consueverint, qui per electionem assumi, eisque cura imminet animarum, ac etiam ipsarum Cathedralium, vel Metropolitanarum, aut Patriarchalium Ecclesiarum provisionibus, commendis, ac fructuum, reddituum, & proventuum Ecclesiasticorum, necnon pensionum annuarum super eisdem fructibus, redditibus, & proventibus, reservationibus, & aliis gratis, etiam per Cameram, vel Cancellariam Apostolicam gratis expedire possint, de speciali gratia indulgemus.

Emolumenta hic assignata nusquam eis dimittantur.

§.10. Et insuper, quod pro singulis quarumcumque Cathedralium Metropolitanarum, & Patriarchalium Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, ceterorumque beneficiorum Ecclesiasticorum pro tempore facien. expeditionibus, quarum ratione taxa dicto Collegio solvi solet, semper eidem Collegio iura praedicta omnino solvi debeant: ita quod in quibuscumque gratis, & mandatis a Nobis, & pro tempore existente Romano Pontifice emanandis, etiam si per ea expeditiones huiusmodi, sive per Cameram, sive per Cancellariam, aut viam secretam gratis ubique fieri concessum sit, nihilominus jus semper integrum, & illatum praedicto Collegio reservatum esse censeatur, nec expeditio fieri possit nisi

prius solvatis iuribus praefati Collegii; quodque nullo modo, nulloque tempore praemissis quamquam per Nos, & Successores nostros praedictos specialiter, & expresse, ex quavis causa illis derogatum fuerit, derogatum esse pretendi valeat; quin immo iura ipsa dicto Collegio integre, ut praefertur, solvi omnino debeant, auctoritate, & tenore praemissis, etiam perpetuo statuimus, & ordinamus.

Licentia deferendi arma, pro ipsis, & eorum familiaribus.

§.11. Praeterea eorumdem septem Notariorum, & cuiuslibet eorum Consanguineis, affinis, & familiaribus continuis commensalibus actu inservientibus, quod quilibet arma, non tamen brevioris mensurae alias prohibita, tam per Urbem, quam totum Statum Ecclesiasticum huiusmodi absque aliqua speciali licentia deferre possint, quibusvis prohibitionibus, & bannimentis nequaquam obstantibus, a quibus semper exempti, & excepti sint, & esse censeantur, ipsorumque liti desuper dandis ministris iustitiae Urbis, & locorum status huiusmodi credere, & acquiescere debeant.

Facultas testandi etiam de acquisitis ex bonis Ecclesiasticis pro ducatis duobus mille.

§.12. Eisdem Notariis, & eorum cuiuslibet, ut de quibuscumque eorum bonis, mobilibus, & immobilibus per eos tam ex Ecclesiis, aut aliis beneficiis Ecclesiasticis etiam Hospitalis, vel aliis piis locis, cuiusvis etiam privilegiati Ordinis, seu Militiae existentibus per eos obtentis, ac obtinendis, aut alias quomodolibet, licite tamen acquisitis, & acquirendis etiam si iuxta pia mem. Sixti IV., Julii II., Leonis X., & aliorum Romanorum Pontificum, etiam Praedecessorum nostrorum desuper expeditas litteras immobilia bona non possederint, etiam in dicta Romana Curia, & extra eam testari, & de eis inter quoscumque personas utriusque sexus, non tamen illegitimas, aut alias incapaces, gratis, & absque aliquo compositionis solutione disponere, testari, codicillari, & ea etiam inter vivos erogare, concedere, & donare, ac testamenta, dispositiones, & concessionis huiusmodi, etiam dimisso Notariatus Officio usque ad summam duorum millium ducatorum auri de Camera, quoad bona ex Ecclesiis, & aliis beneficiis praedictis acquisita, facere libere, & licite valeant, plenam, & liberam, auctoritate, & tenore praedictis concedimus licentiam, & facultatem.

Exemptio a Jurisdictione Ordinarii.

§.13. Eisdemque Notarios a quorumcumque Ordinariarum locorum, & aliorum omnium iudicum jurisdictione, potestate, superioritate, & dominio, ita ut Ordinarii, & alii praedicti, eorumque Officiales, & Vicarii, ac quicumque alii Iudices nullam in eos, etiam ratione delicti, contracti, aut rei de qua agi contigerit, superioritatem, potestatem, jurisdictionem, vel dominium valeant exercere, aut Excommunicationis, vel alias sententias, censuras, & poenas proferre, nisi de nostro, seu pro tempore existentis Romani Pontificis mandato, ipsique in fragranti aliquo delicto deprehendantur, penitus eximimus, & totaliter liberamus, ac nostrae, & Sedis Apostolice

stolica jurisdictioni, & potestati dumtaxat immediate subicimus. Inhibentes locorum Ordinariis, & aliis cuiuscumque qualitatis, & dignitatis Iudicibus, ne praedictos Notarios aliquo colore vel causa, nisi de nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis mandato, vel in fragranti delicto, ut praefertur, repertos, aliquo modo molestare, inquietare, capi facere, processare audeant, vel praesumant, irritum & inane decernentes quicquid, si secus ipsi, aut eorum quispiam praesumpserit attentare.

Facultas creandi unum Notarium.

§.14. Quodque dicti septem Notarii Collegialiter congregati, unum Notarium quolibet anno sine Notariorum praedictorum participantium praedicio, & absque exemptionibus, & privilegiis ipsis septem Notariis concessis, ita quod illis non gaudeant, creare.

Locus eorum in Signaturis.

§.15. Necnon, qui ex dictis septem Notariis utriusque juris Doctores fuerint, utriusque Signaturae Referendariorum numero adscribantur, & unus ex eis antiquior in Signatura gratiae semper assistere possit.

Et in actibus publicis Confessorii.

§.16. Ac in quibuscumque actibus in Consistorio publico pro tempore faciendis unus sit accersendus Notarius, qui, & alii ibi praesentes Notarii si rogentur, instrumentum ad perpetuam rei memoriam conficiant: cui omnibusque aliis instrumentis, & scripturis quibuscumque acta publica; quibus intervenierint concernentibus, unus ex eisdem Notariis manu subscriptis, ac suo sigillo munitis etiam absque testibus, plenaria fides in iudicio, & extra ubique locorum omnino adhiberi debeat.

Canonizationibus Sanctorum.

§.17. Et cum Notariatus Officia huiusmodi ad res Martyrum describendas antiquitus, ut praefertur, instituta sint, quod unus eorumdem Notariorum in Canonizatione Sanctorum, ac etiam in fabricando desuper processu coniunctim una cum uno ex causarum Palatii Apostolice Auditoribus intervenire, & procedere.

Confessorii publici, & Capellis.

§.18. Illisque omnibus; & eorum singulis Consistoria publica, & Cappella a Curforibus intimari, ac eis in Cappella, & omnibus actibus Candelas, Agnusdei, & palmas eisdem qualitatis, & quantitatis, prout Episcopis assistentibus de more fieri solet.

Monetas Coronationis habent.

§.19. Necnon aureas, argenteasque monetas in die Coronationis cuiuslibet Romani Pontificis dictae Camerae Clericis dari solitas eisdem septem Notariis, & eorum singulis in signum honoris distribui, & dari.

Papae quando serviant.

§.20. Duoque ex illis si Principes, & eorum Oratores, & Patriarchae, necnon Archiepiscopi, & Episcopi assistentes desint, a Magistris ceremoniarum ad nostram, & pro tempore existentis Romani Pontificis caudam deferendam ceteris Praelatis in illis actibus, in quibus ad ipsos spectat, & Baronibus postpositis assumi.

Pontificalibus quando utantur.

§.21. Et qui ex eis in Presbyteratus ordine constituti fuerint, in Missis solemnibus mitra, & quibusvis aliis Pontificalibus infi-

gnibus, etiam in Cathedralibus Ecclesiis, de illorum tamen Praesulum, si praesentes sint, si vero absentes absque illorum consensu, etiam illis irrequiritis extra dictam Curiam uti.

Altare portatile.

§.22. Necnon quilibet eorumdem septem Notariorum nunc, & pro tempore existentium, ut sibi habere liceat Altare portatile cum debita reverentia, & honore, super quo in locis ad hoc convenientibus, & honestis, etiam non sacris, ac etiam Ordinaria, vel Apostolica, seu utraque auctoritate, ex quavis causa interdictis, seu etiam tempore cessationis a divinis, dummodo causam interdicti huiusmodi non dederint, etiam ante diluculum, & etiam circa meridiem in illius, & domesticorum, & familiarium suorum praesentia Missam pro se, vel quemcumque saecularem, vel cuiusvis Ordinis regularem Sacerdotem idoneum, ab Ordinario approbandum, celebrari facere, illique interesse, & eam audire libere, & licite valeat.

Post decennium etiam dimisso officio Notarii remaneat.

§.23. Quodque iidem nunc, & pro tempore existentes septem Notarii, & eorum singuli, qui jam per decennium Officium Notariatus huiusmodi obtinuerint, quique in futurum saltem per praedictum tempus a die quo in Collegium eorumdem Notariorum admissi fuerint, computandum, illud obtinuerint, si forte illud resignaverint, nihilominus Notarii sint, & vocentur, eisdemque honoribus, praecipientis, exaltationibus, privilegiis, immunitatibus, & exemptionibus, aliisque omnibus praemissis ad quinquennium tantum utantur, perinde ac si in dicto Collegio adhuc essent; qui tamen Rochettum, praeterquam extra Urbem non deferant, nec locum in Capella habeant, alios tamen Praelatos immediate post Notarios incedendo, praeterquam causarum dicti Palatii Auditores, & Camerae Apostolicae Clericos, praecedant, auctoritate, & tenore praemissis concedimus pariter, & indulgemus.

Executorum huius Bullae deputatio, & facultates.

§.24. Mandantes dilectis filiis Vicecancellario, Camerario, Summatori, & dictae Camerae generali Auditori, Clericis, Thesaurario, ac eisdem Urbis Gubernatori, & Senatori, necnon Legatis, Vicelegatis, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Prioribus, & Gubernatoribus quarumcumque Civitatum, Castrorum, & locorum dicti Status Ecclesiastici per Collegium dictorum septem Notariorum pro tempore existentium, & eorum singulos eligendis, & eorum singuli, per se, vel alium, seu alios, auctoritate nostra dictis septem nunc, & pro tempore existentibus Notariis in praemissis omnibus, & singulis efficacis defensionis praesidio assistant, faciantque eos, & eorum singulos, quoties pro ipsorum parte super hoc fuerint requisiti, omnibus, & singulis praefatis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, & eorum aliquem, per quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari, inquietari, aut impediri. Contradictores, quolibet, & rebelles cuiuscumque status, gradus,

us, ordinis, dignitatis, vel præminen-
tiæ fuerint, per censuras Ecclesiasticas, &
pecuniarias poenas, aliaque opportuna juris,
& facti remedia, appellatione postposita com-
pescendo. Decernentes præmissa omnia,
& singula perpetuo valida, & efficacia exi-
stere, ac suos plenarios, & integros effe-
ctus sortiri; ac ab omnibus observari, &
sic, & non aliter per eosdem Cardinales,
& Auditores, aliosque Judices, & Com-
missarios, sublata eis, & eorum cuilibet,
quavis aliter iudicandi, & interpretan-
di facultate, & auctoritate, iudicari, &
definiri debere. Irritum quoque, & inane
si secus super his a quoquam quavis auctori-
tate scienter, vel ignoranter contigerit
attentari.

Clausula de-
rogatoria.

§.25. Non obstantibus Sanctæ memoriae
Symmachi, & Innocentii IV., Pauli II.,
& aliorum Romanorum Pontificum, etiam
Prædecessorum nostrorum contra exemptos
editis, & prædictis, aliisque Apostolicis, ac
in Generalibus, & Provincialibus, Synoda-
libus, & præsertim Tridentini non tamen
quoad exemptionem ab eo sublata Concilii
editis generalibus Constitutionibus,
& Ordinationibus, legibus, statutis nostris,
& aliorum Romanorum Pontificum Præde-
cessorum nostrorum, vel aliis Extravagan-
tibus, quibuscumque editis generalibus
Constitutionibus, privilegiis quoque, indul-
gentiis, & literis Apostolicis, quibuscumque
Romane Curie officialium Collegiis, eor-
umque personis per quoscumque Prædeces-
sores nostros, etiam motu simili, & ex cer-
ta scientia, ac de Apostolica potestate plen-
itudine, ac cum quibusvis, etiam deroga-
toriarum derogatoriis, aliisque fortiori-
bus, efficacioribus, & insolitis clausulis,
irritantibusque, & aliis declarationibus, &
decretis, etiam talibus, quod illis nullatenus,
vel nisi de eorum, quorum interest, ex-
presso consensu, & Fratrum nostrorum con-
silio, etiam consistorialiter habito, aliisque
modis, & formis ibi traditis usquequaque
servatis derogari possit; etiam si inter alia
caveatur expresse, quod si eis derogari con-
tingat, derogatio huiusmodi non valeat,
nisi talis intentio derogandi aliquibus per-
sonis tunc expressis per diversas in forma
Brevis literas cum intervallo unius mensis,
seu alterius temporis eis præsentata prius,
& intimata, ac insinuata fuerit, ac alias
quomodolibet concessis, & concedendis.
Quibus, illorum tenores, ac si de verbo
ad verbum infererentur presentibus, pro
sufficenter expressis, & insertis habentes,
illis alias in suo robore permanentibus, hac
vice dumtaxat, & ad effectum præmissorum
omnium harum serie specialiter, &
expresse, motu pari derogamus, ceterisque
contrariis quibuscumque.

Fides trans-
criptorum.

D. P. An.I.
5. Februarii.

§.26. Volumus autem, quod præsen-
tium transumptis &c.
Datum Romæ apud S. Petrum, Anno
Incarnationis Dominicæ, millesimo quin-
centesimo octuagesimo sexto, Nonis Fe-
bruarii, Pontificatus nostri Anno I.

Institutio Archiconfraternitatis Chordige-
rorum S. Francisci, chordam per Fratres
ejus Ordinis gestari solitam devote de-
ferentium, cum indulgentiarum concess-
sione, & alias Confraternitates aggre-
gandi facultate.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

EX superna dispositionis arbitrio gregi
Dominico præfidentes, inter curas mul-
tiplices, quæ ex Pastoralis officii ministerio
Nobis incumbunt, illam libenter ample-
ctimur, per quam omnium Christianissimum,
præsertim sub suavi Religionis jugo, & ve-
xillo, Altissimo famulantium, animarum
salus cum divini cultus incremento prov-
eniant; ipsosque Christianissimos, ut eorum
vota ad id facilius concurrant, spirituali-
bus muneribus, indulgentiis videlicet, &
peccatorum remissionibus, in apicem eis
adducendo, justos variis signis, & mira-
culis coruscantes, invitamus, & confove-
mus, ac alias desuper disponimus, prout
ad eorumdem Christianissimorum spirituales
devotionem conspicimus in Domino salu-
briter expedire.

Proœmium.

§.1. Cum itaque B. Franciscus, a quo
Ordo dilectorum filiorum fratrum Mino-
rum institutus fuit, quiq; inter ceteros
in numerum Sanctorum cooptatos, si-
gnis, & miraculis maxime claruit, ita vi-
xerit, ut pene omnes ad sui devotionem,
& imitationem pertraxerit, multique ex
ipsis Christianissimilibus Chordam similem ei,
qua ipse dum in hoc seculo versaretur, cin-
ctus erat, hodie deferant; quin etiam plu-
res ejus laudabile institutum amplexi, & sub
suavi jugo Religionis ab eo instituta diver-
sisque S. R. Catholicæ Ecclesiæ Prælati,
etiam Cardinalatus honore fulgentibus, &
postea ad summi Apostolatus apicem eve-
ctis illustrata, militantes, tantumque Vi-
rum imitati, in numerum eorumdem San-
ctorum relati fuerint.

B. Franciscus
Ordinis Mi-
norum insti-
tutor, miracu-
lis claruit,
& Sanctorum
numero accepi-
tus fuit a
Gregorio IX.

§.2. Nos qui etiam a teneris annis sin-
gularem devotionis affectum erga ipsum
S. Franciscum, cujus corpus sub Altari
majori Ecclesiæ, Domus Fratrum Ordinis
Fratrum Minorum Conventualium nuncu-
patum Assisien. quæ inibi insignis, maxi-
meque celebris, & diversis privilegiis de-
corata existit, requiescit, sub habitu dicti
Ordinis sui incedentes gessimus, cupientes
domum, & Ecclesiam huiusmodi amplius
decorari, pietatisque, & Christianæ cari-
tatis opera, ubique cum divini cultus aug-
mento, ac ad ejusdem S. Francisci hono-
rem, & venerationem, animarumque sa-
lutem exerceri, fidelesque ipsos ad facien-
dum ea, per quæ ad æternam beatitudinem
valeant facilius pervenire, mediis opportu-
nis excitare, infra scriptum fratrem Clemen-
tem Magistrum Generalem, ac singulares per-

Hic Pontifex
ejusdem Ore-
dis professor
ad decoran-
dam Ecclesiam
in qua requie-
scit corpus d.
Sancti, & fi-
deles ad ma-
jorem devo-
tionem exci-
tandum Ac-
chi-confrater-
nitatem Cor-
digerorum e-
rigit in dicta
Ecclesia.

personas Conventus Domus prædictæ a qui-
busvis excommunicationis, suspensionis,
& interdicti, aliisque Ecclesiasticis senti-
tiis, censuris, & poenis, a jure, vel ab ho-
mine quavis occasione, vel causa latis,
si quibus quomodolibet innodati existunt ad
effectum presentium dumtaxat consequen-
dum, harum serie absolventes, & absolu-
tos fore censentes. Motu proprio non ad
alicujus Nobis desuper oblata petitionis in-
stantiam, sed de nostra mera liberalitate,
& certa scientia, in Ecclesia domus, & ad
Altare huiusmodi, unam Archiconfrater-
nitatem utriusque sexus Christianissimum, qui
Chordam per ejusdem Ordinis Fratres geri
solitam, ex illorum devotione deferant, ac
illa cingantur, sub invocatione ejusdem
S. Francisci, Apostolica auctoritate, tenore
presentium, perpetuo erigimus, & in-
stituimus. Ut autem ipsa Archiconfrater-
nitas Confratrum Chordigerorum præfata
Chordæ, numero in dies magis ampliata
decoretur, ipsique Confratres ad plorum
operum exercitium propensiores reddantur,
ac ad Ecclesiam, & Altare huiusmodi devo-
tionis causa confluant, quo per hoc se ma-
jora cælestis gratiæ dona cognoverint adi-
pisci; De Omnipotentis Dei misericordia,
ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum
ejus auctoritate consisti.

Indulgentiam
Confratribus
elargitur pro
die ingressus.

§.3. Omnibus, & singulis utriusque sexus
Christianissimilibus, qui vere poenitentes,
& confessi, ac præfatam Chordam, quæ
prius a superioribus dicti Ordinis benedici
debeat, ad reverentiam, & memoriam
ejusdem S. Francisci gerentes, sacraque
Communionem refecti, præfatam Archicon-
fraternitatem ingrediuntur, die primi illo-
rum ingressus, ac in mortis ipsorum articulo,
Nomen Jesu, ore, vel corde invo-
cantibus, si etiam vere poenitentes, & con-
fessi fuerint, plenariam omnium peccatorum
suorum Indulgentiam, & remissionem.

Aliasque In-
dulgentias Fra-
trum Convē-
tualium, &
Confraterni-
tatis Confa-
lonis.

§.4. Et insuper eidem Archiconfrater-
nitati, illisque Confratribus, omnes, &
singulas Indulgentias, & peccatorum rem-
issiones, ac relaxationes Archiconfrater-
nitati Consalonis B. Mariæ Virg. in Ecclesia
S. Lucie de Urbe instituta, necnon prædi-
cto Ordini, ac illius fratribus, & personis,
quandocumque, & per quoscumque Roma-
nos Pontifices Prædecessores nostros, ac
etiam per Nos concessas, quoad illas tan-
tum, quæ hætenus revocate non fuerunt,
Motu, & auctoritate, ac tenore similibus,
etiam perpetuo concedimus, & elargimur,
ac communicamus.

Generali Ma-
gistro Convē-
tualium dat
facultatē ag-
gregandi alias
Confraterni-
tates.

§.5. Postremo, dilecto filio Fratri Cle-
menti Bontadosio nunc, & pro tempore exi-
stenti dicti Ordinis Generali Magistro Or-
dinis Fratrum Minorum Conventualium
nuncupatorum, quascumque Confraternita-
tes utriusque sexus Christianissimum Chord-
igerorum huiusmodi in quibuscumque Ec-
clesiis Domorum tam Minorum Conven-
tualium, quam Capuccinorum, & de Ob-
servantia nuncupatorum Fratrum prædicto-
rum, in quibuscumque mundi partibus, &

locis pro tempore erigendis, & instituentis,
erigendi, & instituenti, illasque postquam
erectæ, & institutæ fuerint, præfata Archi-
confraternitati per presentes erectæ, &
institutæ, cum omnibus, & singulis Indul-
gentiis, peccatorum remissionibus, & rela-
xationibus aggregandi, ac ipsas indulgen-
tias, illis, & earum Confratribus commu-
nicandi, pariterque concedendi, plenam,
liberam, & omnimodam facultatem, &
auctoritatem damus, & concedimus, prout
Nos easdem omnes Confraternitates, ex
nunc prout ex tunc, postquam erectæ, &
institutæ fuerint, ipsi Archiconfraternitati
per presentes erectæ, & institutæ huiusmo-
di aggregamus, præfatasque Indulgen-
tias illis, & earum Confratribus commu-
nicamus, & concedimus.

Clausula præ-
servativa.

§.6. Decernentes easdem presentes li-
teras, nullo umquam tempore de subre-
ptionis, vel obreptionis, aut intentionis
vitio, vel intentionis, seu quopiam alio de-
fectu, notari, impugnari, vel retractari
aut revocari ullatenus posse, neque debere;
sed semper, & in perpetuum validas, & ef-
ficaces existere, suosque plenarios effectus
sortiri debere.

Clausula de-
rogatoria.

§.7. Non obstantibus præmissis, ac Re-
gula nostra de Indulgentiis ad imitar non
concedendis, ac aliis Constitutionibus, &
Ordinationibus Apostolicis; ceterisque con-
trariis quibuscumque. Nulli ergo &c.

D. P. An. I.
19. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno
Incarnationis Dominicæ, millesimo quin-
centesimo octuagesimo quinto, 13. Kal.
Decembris, Pont. nostri Anno I.

Sequitur extensio dictæ Constitutionis.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

DIVINÆ caritatis altitudo eminentissi-
ma, & summi amoris Seraphici inex-
hausta bonitas, &c. Omissis relatio ejus-
dem Bullæ.

Hic Pontifex
editis Confrat-
nitatis.

§.1. Ne autem de præmissorum validi-
tate ullo umquam tempore dubitari contin-
gat nostram denuo in præmissis auctorita-
tem interponere, ipsiusque Archiconfrater-
nitate auctoritatem extendere, ac pium
dictorum Confratrum Chordigerorum pro-
positum amplius promovere, eosque spiri-
tualibus muneribus, Indulgentiis videlicet,
& peccatorum remissionibus prosequi cupi-
entes, supplicationibus dicti Clementis hac
in parte inclinati, Institutionem huiusmodi,
Apostolica auctoritate præfata, tenore præ-
sentium perpetuo approbamus, & confir-
mamus, suppletes omnes, & singulos,
tam juris quam facti defectus, si qui interve-
nerint in eisdem; Ipsamque Archiconfrater-
nitate in caput omnium Confraternita-
tum Chordigerorum huiusmodi, ubilibet
institutarum, & instituendarum, etiam per-
petuo, auctoritate, & tenore præmissis
erigimus, & instituimus.

Et modo
omnia in a
concorda a-
probat, & di-
ctam Archi-
confraternita-
tem caput a-
liarum ubique
institutarum
constituit.

§.2. O.

1585. Indulgentias Fratrum Minorum iterato concedit.

§.2. Omnesque, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones Religionis, & Ordini Fratrum Minorum hujusmodi per quoscumque Rom. Pont. Prædecessores nostros, ac Nos concessas, quoad eas dumtaxat, quæ hæcenus non sunt revocata, nec sunt ullis revocationibus comprehensa, eisdem auctoritate, & tenore similiter perpetuo approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiciamus.

Alias hic expressus clarior.

§.3. Illaque Archiconfraternitati, & Confratribus Chordigerorum hujusmodi similiter perpetuo concedimus, ac communicamus, & ad illas extendimus, seu Indulgentias, & peccatorum remissiones, & relaxationes Religionis, & Ordini Minorum prædictis, ut præfertur, concessas Archiconfraternitati, & Confratribus Chordigerorum hujusmodi sub eisdem modo, & forma, quibus illæ Religionis, & fratribus præfatis concessas fuerunt, dummodo (ut præfertur) non fuerint revocata, etiam perpetuo concedimus, elargimur, & communicamus. Necnon de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, utriusque sexus Confratribus Chordigerorum hujusmodi, præter Indulgentias Religionis præfatas concessas, in mortis articulo, necnon quoties processionibus Archiconfraternitatis Chordigerorum hujusmodi, singulis mensibus fieri solitis interfuerint, eisdem quidem Confratribus plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem perpetuo concedimus.

Et non Confratribus alias tribuit.

§.4. Aliis vero non Confratribus, qui processionibus hujusmodi interfuerint, centum annos de injunctis eis, vel alias quomodolibet debitis poenitentis misericorditer in Domino relaxamus. Ac præfatis Confratribus, qui aliis dictæ Archiconfraternitatis processionibus, aut dum B. Mariæ, vel quodvis aliud divinum officium per ipsos Confratres Chordigerorum recitabitur, interfuerint, ac quoties Sanctissimum Christi Corpus, dum infirmis defertur, vel defunctum ad sepulturam associaverint, aut alicui miserabili personæ subvenerint, vel pacem inter inimicos composuerint, seu aliquod horum fecerint, toties centum dies, de eis injunctis, seu alias, quomodolibet debitis poenitentis etiam misericorditer in Domino relaxamus. Eisdemque Confratribus Chordigerorum, ut Indulgentias, & peccatorum remissiones præfatas, per modum suffragii, pro fidelibus, qui in gratia Dei decesserint, consequi, & impartiri valeant.

Alias Confraternitates aggregandi facultatem concedit.

§.5. Necnon quascumque Confraternitates utriusque sexus Christianissimum Chordigerorum hujusmodi, in quibuscumque Ecclesiis Domorum, tam Minorum Conventualium, quam de Observantia, & Capuccinorum nuncupatorum fratrum præfatorum, in quibuscumque mundi partibus, & locis pro tempore erigendas, & institutas, postquam erectæ, & institutæ fuerint, Archiconfraternitati illorum aggregandi, illisque omnes, & singulas eorum Indul-

gentias, & peccatorum remissiones, & relaxationes communicandi, & concedendi, plenam, liberamque facultatem præfatis, ac pro tempore existenti Generali disti Ordinis Minorum Conventualium, auctoritate, & tenore præfatis concedimus.

§.6. Non obstantibus præmissis, ac nostra de Indulgentiis ad instar non concedendis, & quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque, præfatis perpetuis futuris temporibus valentibus.

§.7. Volamus autem, quod præsentium transumptis &c. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, Nonis Maii, Pontificatus nostri Anno II.

Clausula derogatoria.

Transumptum fides.

D. P. An. II. 7. Maii.

XXI.

Confirmantur Privilegia a Romanis Pontificibus Civibus Genuensibus concessa, quorum vigore extra Urbem Januam ad Judicium vocari non possunt.

Ex Regest. in Secret. Brevis.

Dilectis filiis Nobili Viro Duci, & Gubernatoribus Reipublicæ Genuen.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem.

Præstantissima pietas, ac devotio, quas omni tempore, & quidem in rebus maximis, & gravissimis erga Sanctam Ecclesiam Romanam, magna vestra cum laude declaratis, & paternus amor, ac præcipua charitas, qua Vos Romani Pontifices semper sunt profecti, Nosterque peculiaris erga vos animi affectus, haud dubie postulant, ut gratias, indulta, & privilegia vobis ab eisdem Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris concessa, non modo rata, & firma esse velimus, sed alia etiam cum usus veniat, illis addamus.

Exordium a meritis Reip. erga Romanam Sedem desumptum.

§.1. Itaque cum per dilectos filios Oratores vestros, qui ad præstandam Nobis, & Sanctæ huic Sedi obedientiam nuper missi sunt, exponi feceritis, quod alias felices recordationis Innocentius IV., Alexander IV., & Nicolaus IV., ac Nicolaus V. Romani Pontifices Prædecessores nostri Communitati, ac Civibus Genuensibus, ut nemo eorum etiam vigore quarumvis literarum Apostolicarum plenam, & expressam de indulto hujusmodi mentionem non facientium, extra Civitatem, & districtum Genuen. ad Judicium invitari trahi, utque nullus delegatus, seu subdelegatus, aut executor, vel Conservator Apostolicus in eos, & dictam Civitatem excommunicationis, vel interdicti sententias promulgare possent indulserunt.

Nonnulli Pœnitentes concessere Genuen., ut extra Civitatem Genuen. ad Judicium vocari nequirent, nec excommunicati, aut interdicti.

§.2. Et pia mem. Calixtus III., Sixtus IV., Innocentius VIII., Alexander VI., & Julius II., etiam Romani Pontificis Prædecessoris nostri indulta prædicta approbarunt, & innovarunt: Ac præterea dictus Calixtus, ut per nullas etiam Apostolicas literas, in quibus de Indulto hoc specialis, & expressa men-

Alii Pontifices eadem privilegia confirmarunt.

mentio non fieret, derogatum ei esset, aut censeretur, decrevit. Ac postmodum re: me: Leo Papa X. Communitatis, & Civium prædictorum asserentium nonnullos Conservatores, & Delegatos, aliasque personas contra indultum hujusmodi attentare præsumpsisse supplicationibus inclinatus omnes, & singulas super præmissis concessas, præsertim compertas Sancti Georgii concernentes literas, per suas sub Plumbo concessas literas approbavit, & confirmavit, ac demum Paulus III., & Paulus IV., ac Pius IV., & Gregorius XIII. Prædecessores nostri, singulas literas prædictas per alias suas in forma Brevis ex certa scientia confirmarunt, & approbarunt, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & ab omnibus inviolabiliter observari debere statuerunt, illaque denuo gratiose concesserunt, prout in singulis literis Prædecessorum hujusmodi plenius dicitur contineri.

Confirmatio quoque Sixtus.

§.3. Nos supplicationibus vestro nomine super his per eisdem Oratores humiliter porrectis inclinati, vosque, & Rempublicam vestram omni gratia, & favore amplecti volentes, singulas literas Prædecessorum hujusmodi, quarum veriores tenores præfatis pro expressis habeantur, cum omnibus, & singulis in eis contentis, indultis, concessionibus, decretis, & clausulis auctoritate Apostolica tenore præsentium ex certa scientia approbamus, & innovamus, ac plena, & inconcussa roboris firmitate subsistere, vobisque in omnibus, & per omnia etiam quo ad hoc ut executores in eisdem literis deputati, ad earum executionem juxta illarum continentiam, & tenorem procedere possint, & debeant, suffragari, & ab omnibus inviolabiliter observari decernimus, atque ea omnia vobis de novo gratiose concedimus.

Derogatio contrariarum.

§.4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non omnibus illis, quæ disti Prædecessores nostri in suis literis voluerunt non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 6. Decem. 1585. An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 6. Decemb. 1585. Pontificatus nostri Anno I.

XXII.

Confirmat literas Prædecessorum Pontificum, ac præcipue Gregorii XIII. quibus ad refranandos scelestos homines, tam Laicos, quam Ecclesiasticos læsæ majestatis criminis reos Ecclesiasticæ immunitatis, in Civitate Genuen. restringit limites.

Ex Regest. in Secret. Brevis.

Dilectis filiis, Nobili Viro Duci, & Gubernatoribus Reipublicæ Genuen.

SIXTUS PAPA V.

Dilecti filii Nobiles Viri, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Literas Gregorii XIII. annuat.

§.1. Alias a fel. rec. Gregorio Papa XIII. Prædecessore nostro emanarunt literæ tenoris subsequentes videlicet a tergo Bull. Rom. Tom. IV. Par. IV.

§.2. Dilectis filiis Nobili Viro Duci, & Gubernatoribus Reipublicæ Genuen. intus vero Gregorius Papa XIII. Dilecti filii salutem, & Apostolicam benedictionem. Romani Pontifices Iustitiæ Auctores, & Cultores præcipui privilegium Clericis concessum, & Ecclesiarum, ac Cæmeteriorum immunitatem ita limitare, & restringere consueverunt, ne Clerici ipsi privilegio magis, quam par sit, confidentes publicam quietem, & pacem, præsertim in Civitatibus perturbent, neve aliqui spe nascendi impunitatem ducti aliis cum animarum suarum pernicie injurias inferant. Unde ad eum finem jam statuti, & ordinati, cum a Nobis petitur, libenter auctoritatis nostræ robur adiciamus, ac circa illa, quantum Nobis in Domino conceditur, opportune providemus.

1585. Tenor litterarum Gregorii XIII.

Alias siquidem per vestre Reipublicæ Genuen. tunc temporis Ducem, & Gubernatores fel. rec. Clementi PP. VII. Prædecessori nostro exposito, sepius contingere, ac experientia comprobatum esse, quod nonnullæ personæ Ecclesiasticæ seculares, & diversorum Ordinum Regulares, etiam in sacris Ordinibus constituta, suorum status, professionis, gradus, dignitatis, & salutis immemores, ac Dei timore postposito, contra regimen, & statum ejusdem Reipublicæ verbis, consilio, operibus, & factis venire non timebant, ac vehementer dubitabant, nisi ea in reconsultum fuisset, ne pax, & quies publica ejus Civitatis perturbaretur, ac diversa scandala in dies subsequerentur in grave ipsius Reipublicæ detrimentum. Quodque nonnulli etiam dictæ Civitatis in Minoribus ordinibus constituti, ac Beneficiati, in habitu seculari, ac sine tonsura Clericali incedere, & Officium Divinum, prout ratione beneficiorum per eos obtentorum, tenebantur, omittere non verebantur, in ipsius Clericalis Ordinis opprobrium, animarumque suarum pernicem, & plurium perturbacionem: Idem Prædecessor Venerabili Fratri Archiepiscopo Januen., seu dilecto filio ejus in spiritualibus Vicario generali mandavit, ut quoties pro parte Ducis, & Gubernatorum prædictorum, seu pro eis agentium fuisset requisitus, ac per inditima legitima Archiepiscopo, vel Vicario prædictis constitisset, quod aliqua persona Ecclesiastica, etiam in sacris Ordinibus constituta, secularis, & cujusvis Ordinis, vel Congregationis regularis, etiam ab omni jurisdictione quomodolibet exempta, ac cujuscumque dignitatis, gradus, status, sexus, conditionis, & qualitatis, non tamen Pontificalis dignitatis fuerit, quæ aliquid contra ipsam Rempublicam, & illius statuta, & potestatem moliretur, contra talem personam ad Capturam, ac præcedentibus sufficientibus indicis, ad torturam, ac si culpabilis reperta fuisset ad poenam exilii procedere posset, facultatem concessit.

Clemens VII. fa. ultatè Archiep. concessit procedendi contra Ecclesiasticos quodam multis contra Rem. consueque tortura, ac etiam exilii poenam punendi ad instantiam Ducis.

Et deinde pia mem. Paulus Papa III. etiam Prædecessor noster ab his qui Ducis, & Gubernatorum muneribus eadem in Reipublica

Paulus III. Homicidas, & decoquentes Immunitatem Ecclesiasticam privat.

publica fangebantur, accepto Jure cautum esse, homicidas, & Mercatores decoquentes, seu fallitos, ut dicitur ad Ecclesias, seu ad earum Cemeteria confugientes, tutos esse, ac ibi capi, aut inde extrahi non posse, usu vero, & experientia superiorum annorum edoctos esse, eam Ecclesiarum, & locorum immunitatem in ista vestra Civitate, & ejus Dioecesi sceleratis, & improbis incentivum delinquendi, ac Mercatoribus non parvam decoquendi occasionem præbuisse, & in dies præbere, ac existimare, quod si ea immunitas observaretur, boni, ac recte viventes maxima damna, & incommoda paterentur, ac subirent, gravaque scandala verisimiliter ibidem orirentur, eisdem, ac Reipublicæ prædictæ, illiusque pro tempore Duci, & Gubernatoribus, quod per Officiales, seu Ministros vestros, omnes voluntarios homicidas, & Mercatores, qui decoxissent, ad aliquas Ecclesias, seu Cemeteria ejusdem Civitatis, illiusque Dioecesis confugientes in eisdem Ecclesiis, seu Cemeteriis Archiepiscopi, vel Vicarii prædictorum prius petita, licet non obtemperarent, & inde sine tamen sanguinis effusione extrahi, ac Justitia mediante, puniri, ac si extra Ecclesias seu earum Cemeteria capti fuissent, necnon decoctos ad satisfaciendum creditoribus omnibus Juris remediis compellere, & eorum bona inter Creditores, prout Juris fuerit, dividi facere, libere, & licite valerent, concessit.

Gregorius quoque XIII. concessit, ut per quendam Tribunal mixtum procedi posset etiam ad extremum supplicium contra Ecclesiasticos reos iustæ majestatis.

& probato, eos, quos dictus Ordinarius, aut persona prædicta culpabiles reperisset in præmissis, prout delictorum, & criminum qualitas exigisset, condemnare, vel ubi poena Sanguinis, aut ultimi supplicii pro atrocitate delicti imponenda veniret, prævia degradatione, eosdem puniendos Curia Seculari tradere libere possent, nec propterea Ordinarius, aut persona prædicta, ac Judices, & Cives assistentes prædicti aliquas censuras incurrisse conferentur, auctoritate, & tenore prædictis indulgemus, & aliis, prout in variis dictorum Prædecessorum ac Nostris super his confectis literis latius continetur.

Nunc autem denno Nobis exponi curatis, eandem Civitatem, & illius civitatem a facinorosis hominibus hoc tempore maxime vexari, & perturbari, & licet Vos pro vestro erga Justitiam insigni zelo, ac prudentia multa his malis, & incommodis remedia curaveritis adhiberi, tamen ob Ecclesiarum, Cappellarum, Cemeteriorum, aliorumque piorum locorum, quæ de jure communi ecclesiastica immunitate gaudere noscuntur, quibus Civitas vestra, ita referta est, ut in unaquaque via ejus Civitatis, aliqua Ecclesia, sive Capella, vel sacer locus sit immunitatis privilegio præditus, ac una, vel pluribus cratibus ferreis, vel cuiusvis alterius generis etiam ornatus, ob quorum frequentiam delinquentes, vel in illa se recipiunt, aut manibus dictas crates tenent, ita ut Magistratus, eorumque familiam illos persequentem eludant, & frustrantur, ex quibus plerumque, etiam evenit, ut impunitatis spe ducti scelerati homines facinorum suorum poenas plerumque subterfugiant, sicque majores animos ad delinquendum sumant, liberiusque delinquant, propterea publica auctoritate

Postea non solum prænarata omnia confirmavit.

* Lege utilitate

nimus, & plenarie reintegramus, illaque de novo, quatenus opus sit, concedimus, & indulgemus.

Sed etiam reos Ecclesiarum, Cappellarum &c. Crates apprehendentes Ecclesiasticam immunitatem minime frui declaravit.

Et insuper ad reprimendam facinororum hominum temeritatem, & audaciam, auctoritate, & tenore prædictis declaramus, ad Ecclesias, Cappellas, Cemeteria, & alia pia loca proprius accedentes, ac illorum crates apprehendentes, vel manibus constanter easdem retinentes, non tamen Ecclesias, & loca prædicta ingredienti, & propterea inde abstrahi nequaquam posse contententes, vel prætendentes, immunitate Ecclesiastica minime frui, aut gaudere potuisse, neque posse, nec si inde extracti sint, eadem ecclesiastica immunitate frui, ut in eum, unde extracti sint, locum, vel alias restitui, aut quodcumque aliud privilegium obtinere valeant. Verum sic dictis Ecclesiis, & aliis piis locis propius accedentes, & cratibus appensos, vel illas manibus retinentes, per vestros Magistratus, illorumque Judices, & familiam absque aliquo conscientia scrupulo, nec sententiarum, censurarum, aut poenarum incurfu, capi, & apprehendi, ac carceribus mancipari, & condignis poenis pro delictorum qualitate, omni proflus impedimento, & difficultate remotis affici libere, & licite valere, statuimus.

Decernentes præsentibus perpetuis futuris temporibus vobis vestraque Reipublicæ suffragari, ac sub quibusvis similibus, gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus minime comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas esse, & censeri, nec de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, nullo unquam tempore posse; Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate judicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane, quidquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus præmissis, ac omnibus his, quæ dicti Prædecessores, Nosque in literis prædictis voluimus non obstat, ac generalis Concilii, ac quibusvis alii Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Ordinibus, Monasteriis, & aliis locis quibuscumque, illorumque Superioribus, & personis exemptionem secularium, & Regularium personarum, Ordinum, Monasteriorum, Ecclesiarum, & Sacrorum locorum prædictorum, necnon Congregationum in se continens, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, & approbatis, ac Bull. Rom. Tom. IV. Par. IV.

sepius innovatis. Quibus, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum inferrentur præsentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice, dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die 12. Julii 1576. Pontificatus nostri Anno V.

§.3. Has autem literas cum nuper Nobis oratores vestri humiliter supplicaverint, ut nostra etiam auctoritate pro firmiori illarum subsistentia roborare dignaremur.

§.4. Nos qui ob singularem vestram erga Nos, sanctamque hanc Sedem reverentiam, & devotionem, petitionibus vestris, quantum cum Deo licet, libenter annuimus, vos, ac vestrum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, supernarratas literas Gregorii Prædecessoris, & in eis contenta quæcumque, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus.

§.5. Decernentes illas vobis, Reipublicæque vestre omnino suffragari, ac ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari debere, irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus iis, quæ in dictis Prædecessoris literis concessum fuit non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 10. Decembris 1585. Pontificatus nostri Anno I.

Hujusmodi literas a Sixto confirmari petunt Oratores Reipublicæ Pontifex.

Sicque perpetuo præcipit observare.

Obstantia tollit.

Dat. die 10. Decembris 1585. An.I.

XXIII.

Jurisdictio Consulum Artis Lanæ in Urbe, & privilegia Mercatorum ejusdem Artis.

Hanc jurisdictionem primo concessit Pius V. in sua Constitut. LXIV. Ut ad Artis. Tom. IV. Par. II. fol. 396.

SIXTUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

CUM alias considerantes artem Lanæ, quam in multis Italia Civitatibus insignibus, in decus, & ornamentum illarum, publicamque utilitatem exerceri accepimus, ejus esse industria, ut facile omnes generis personæ ex ea, & ejus exercitio vivere, & se manutenere possent. Cupientesque exercitium hujusmodi in hanc nostram Urbem introducere, seu jam alias introductum, hodie tamen pene extinctum renovare, ut sic

Hic Pontifex ad renovandam artem Lanæ in Urbe, Cardinalem Sandiacruis deputavit.